

Milionu Čechů bude brzy hrozit, že jejich pracovní pozice zanikne

- CZ24 News | 30. srpna 2022

ČESKO: Skladníci, dělníci nebo úředníci. To to je jen výběr z profesí, které patří mezi nejohroženější z hlediska budoucího vývoje. Z celkového počtu asi pěti milionů ekonomicky aktivních osob v ČR jich do roku 2030 bude jeden milion vykonávat profese, u kterých hrozí zánik významného množství pracovních pozic. Zhruba 330 000 zaměstnanců přijde z tohoto důvodu o práci a bude se muset přeskolit na jiné povolání. Vyplývá to ze studie Budoucnost českého pracovního trhu, kterou ve středu představila poradenská společnost Boston Consulting Group a nezisková organizace Aspen Institute Central Europe. Z krátkodobého pohledu pak bude zásadní vývoj války na Ukrajině, uvedl šéf úřadu práce Viktor Najmon.

Do roku 2030 podle ní naroste podíl pozic, které vyžadují digitální dovednosti, ze současných 54 procent na 90 procent. Výrazně tak vzroste potřeba digitálních dovedností pracovníků. Pracovní síla zestárne. Do roku 2040 vzroste počet lidí ve věku 50 až 65 let o 36 procent. Pokud by zaměstnanost podle věkových skupin zůstala konstantní, vlivem stárnutí populace a úbytku pracovní síly ve vyšších věkových skupinách klesne do roku 2050 v ČR HDP o 16 procent na obyvatele, uvádí studie.

Množství neobsazených pozic podle ní poroste. Nedostatek pracovníků na trhu se proti současné situaci do roku 2030 zvýší jen mírně, na 190 000. Avšak vlivem stárnutí populace a odchodu silných ročníků do důchodu poroste počet neobsazených pozic dále a v roce 2040 by mohl dosáhnout až 400 000.

„Trh práce čekají zásadní změny. Bez včasného zásahu mohou očekávané změny zpomalit růst české ekonomiky a životní úroveň. Celkem může jít o více než 1,2 procentního bodu ročně. To při současném trendu vývoje HDP znamená, že v roce 2030 by výkon ekonomiky byl nižší až o 600 miliard korun proti situaci, kdy dokážeme držet s těmito změnami krok. V tomto nejméně příznivém scénáři by kumulativní ztráta HDP mezi roky 2023 a 2030 celkově narostla až na 2,2 bilionu korun, což by zároveň znamenalo o 700 miliard méně pro veřejné rozpočty,“ uvedl Jiří Švejcar z Boston Consulting Group.

Celkový nedostatek pracovníků

Pro úspěšné zvládnutí nevyhnutelných změn trhu práce bude podle studie nutné změnit přístup všech zúčastněných. „Dotčení zaměstnanci obvykle nejsou mentálně připraveni na změnu kariéry. Státní systémy jsou zase nastaveny tak, že reagují až na příliv lidí, kteří už o práci přišli a pomáhají jim, až když je vlastně pozdě,“ doplnil Milan Vašina z Aspen Institute CE.

Mezi nejohroženější pozice budou podle studie patřit pomocní pracovníci ve výrobě, dopravě či skladování, prodáváci anebo úředníci v logistice, ale třeba také specialisté ve financích. O práci by měla přijít i téměř polovina specialistů v oblasti práva a příbuzných oblastech, pracovníků v oblasti uměleckých a tradičních řemesel či zhruba třetina kadeřníků či kosmetiků. Na druhé straně však vznikne asi 520 000 nových pracovních míst. Příkladem jsou řemeslníci, kvalifikovaní pracovníci ve stavebnictví, kuchaři, číšníci nebo třeba analytici a softwaroví vývojáři.

Do konce desetiletí by mělo podstatně přibýt lékařů. Jejich aktuální nedostatek vrcholí právě v letošním roce. Na situaci má vliv i demografie, například snížení počtu lékařů odcházejících do důchodu ze zhruba dvou tisíc ročně na sedm set v následujících letech či nedávné zvýšení kapacit

lékařských oborů až na více než 2500 absolventů ročně, znamená, že bude do zdravotnictví přicházet výrazně více lékařů, než bude odcházet. A to i přesto že vlivem stárnutí populace počítá model s vyšší poptávkou než dnes.

Podle autorů studie to však neznamena, že lékaři budou nezaměstnaní nebo že by se museli výrazně přeškolen. Lze očekávat, že se sníží množství přesčasů a zkvalitní se péče. Navíc dlouhodobější výhled ukazuje, že od roku 2034 bude počet lékařů na trhu opět klesat.

Významným faktorem, který ovlivní budoucí ekonomický růst, je celkový nedostatek pracovníků. V roce 2040 jich na pracovním trhu bude podle studie chybět až 400 000. Primárním řešením je zapojit do práce co největší část ekonomicky neaktivního obyvatelstva, zejména z řad dvou hlavních skupin – část populace v kategorii nad 50 let a osoby pečující o malé děti, dodali odborníci.

Konflikt na Ukrajině a energetická krize

Z krátkodobého hlediska je hlavním problémem konflikt na Ukrajině, respektive jeho nevypočitatelnost. S tím souvisí i energetická krize a inflace. Nezaměstnanost v Česku v červenci letošního stoupla na 3,3 procenta z červnových 3,1 procenta. Pracovní místo si na konci sedmého kalendářního měsíce hledalo prostřednictvím úřadů práce přes 240 tisíc lidí. Na jedno volné místo připadá v Česku v průměru 0,8 uchazeče. Údaje v pondělí zveřejnil Úřad práce ČR, podle kterého je červencový nárůst nezaměstnanosti očekávaným sezonním výkyvem.

„Vývoj v následujících měsících bude záviset na průběhu válečného konfliktu na Ukrajině, počtu nově evidovaných uchazečů o zaměstnání z řad občanů Ukrajiny, dopadech energetické krize na zaměstnavatele, trvající vysoké inflaci, kvůli které rostou náklady na výrobu, či aktuální epidemické situaci,“ uvedl generální ředitel Úřadu práce ČR Viktor Najmon.

Podle zdrojů úřadu získalo v Česku od vypuknutí konfliktu na Ukrajině letos v únoru do konce července práci celkem 97 238 občanů Ukrajiny. Někteří z nich už se ale vrátili domů nebo ze zaměstnání odešli. Ke konci července tak v ČR pracovalo 73 908 Ukrajinců s udělenou dočasnou ochranou.

„Trh práce v červenci odhalil jak běžné sezonní trendy, tak mírný propad poptávky po pracovní síle,“ uvedl analytik UniCredit Bank Pavel Sobišek. Počet nezaměstnaných stoupl proti červnu o 10 000, což podle něj odráží hlavně ukončování sezonních prací. „Menší část zvýšení nezaměstnanosti lze připsat registracím čerstvých absolventů škol, také v souladu se sezonními trendy. Kde se ale letošní vývoj začal mírně lišit, je ve schopnosti trhu práce nezaměstnané absorbovat. Získat nové zaměstnání se zdá být proti loňsku obtížnější, protože nabídka klesla,“ poznamenal.

[ZDROJ](#)